

Zmiany w przepisach dotyczących wydawania świadectw zootechnicznych oraz wpisów do ksiąg

Od 1 listopada 2018 roku stosowane jest Rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt 2016/1012, które reguluje kwestie związane z prowadzeniem hodowli bydła, świń, owiec, kóz i koniowatych, w tym m.in. zasady wystawiania dokumentów hodowlanych w obrocie zwierzętami czystorasowymi oraz materiałem pochodzącym od takich zwierząt wykorzystywanym w rozrodzie, strukturę i sposób prowadzenia ksiąg hodowlanych oraz wymagania jakie muszą spełniać zwierzęta wpisywane do poszczególnych sekcji ksiąg hodowlanych.

Zwierzęta hodowlane wprowadzane do obrotu powinny być zaopatrzone w Świadectwa Zootechniczne. Dokument ten wydawany jest przez prowadzącego księgę hodowlaną wyłącznie dla zwierząt hodowlanych, tj. zwierząt, które zostały wpisane do sekcji głównej księgi hodowlanej. Dla zwierząt znajdujących się w stadach uczestniczących w realizacji programu hodowlanego czyli w stadach pod oceną PZHiPBM, które nie zostały wpisane do sekcji głównej księgi hodowlanej, nie są zwierzętami czystorasowymi wydawane są tylko dokumenty potwierdzające pochodzenie (świadectwo rodowodowe). Dokument ten obowiązuje tylko na terenie Polski.

Według rozporządzenia UE w sprawie hodowli zwierząt 2016/1012 zwierzę czystorasowe to takie, które jest wpisane do sekcji głównej (G) księgi danej rasy.

Zwierzęta, opuszczające terytorium Polski muszą być zaopatrzone w świadectwo zootechniczne zgodne ze wzorem określonym w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2017/717.

Podobnie zwierzęta czystorasowe przywożone do Polski, a także materiał biologiczny pochodzący od takich zwierząt, muszą być zaopatrzone w Świadectwo zootechniczne wydane przez uprawniony do tego organ, zgodne z wzorem określonym w rozporządzeniu 2017/717.

Do księgi hodowlanej dla danej rasy mogą być wpisywane zwierzęta obu płci i w różnym wieku (jałówki, krowy, buhaje). Wpis następuje po wystawieniu wniosku o wpis, który jest podpisany przez właściciela zwierzęcia i selekcjonera PZHiPBM.

Wymagania dotyczące wpisu do sekcji głównej księgi hodowlanej (G):

Jałówki:

- urodziły się w stadach objętych oceną wartości użytkowej,
- zostały zidentyfikowane zgodnie z przepisami UE i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- posiadają dwa pokolenia przodków (pokolenie rodziców i dziadków) wpisanych do sekcji głównej księgi (G) lub zagranicznych ksiąg,
- posiadają min. 93,75% udziału genów danej rasy,
- posiadają umaszczenie typowe, zgodne ze wzorcem rasy.

Krowy:

- urodziły się w stadach objętych oceną wartości użytkowej,
- zostały zidentyfikowane zgodnie z przepisami UE i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,

- posiadają dwa pokolenia przodków (pokolenie rodziców i dziadków) wpisanych do sekcji głównej księgi (G) lub zagranicznych ksiąg,
- posiadają min. 93,75% udziału genów danej rasy,
- posiadają umaszczenie typowe, zgodne ze wzorcem rasy.

Buhaje:

- urodziły się w stadach objętych oceną wartości użytkowej,
- zostały zidentyfikowane zgodnie z przepisami UE i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- mają potwierdzone pochodzenie po obojgu rodzinach wynikiem badania markerów DNA.
- posiadają dwa pokolenia przodków (pokolenie rodziców i dziadków) wpisanych do sekcji głównej księgi (G) lub zagranicznych ksiąg,
- posiadają min. 93,75% udziału genów danej rasy,
- posiadają umaszczenie typowe, zgodne ze wzorcem rasy.

Wymagania dotyczące wpisu do sekcji głównej klasy podstawowej księgi hodowlanej (Gp):

Wpisywane są jałówki, krowy i buhaje spełniające jedynie wymagania rodowodowe, u których stwierdzono fenotypową niezgodność umaszczenia z wzorcem rasy. Zwierzęta z klasy podstawowej nie powinny być wykorzystywane do dalszej hodowli.

Wymagania dotyczące wpisu do sekcji dodatkowej księgi hodowlanej (W):

Sekcja ta jest prowadzona tylko dla jałówek i krów.

Jałówki:

- urodziły się w stadach objętych oceną wartości użytkowej,
- zostały zidentyfikowane zgodnie z przepisami UE i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- pochodzą co najmniej po jednym rodzicu wpisanym do księgi (sekcja główna lub obca główna) danej rasy,
- odpowiadają fenotypowo wzorcowi rasy lub posiadają dopuszczalne dla sekcji dodatkowej księgi błędy w umaszczeniu (błędy są opisane w Programie hodowlanym dla danej rasy).

Krowy:

- są poddane ocenie wartości użytkowej,
- zostały zidentyfikowane zgodnie z przepisami Unii Europejskiej i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- pochodzą co najmniej po jednym rodzicu wpisanym do księgi (sekcja główna lub obca główna) danej rasy,

- odpowiadają fenotypowo wzorcowi rasy lub posiadają dopuszczalne dla sekcji dodatkowej księgi błędy w umaszczeniu (błędy są opisane w Programie hodowlanym dla danej rasy).

Podniesienie statusu potomstwa zwierząt zarejestrowanych w sekcjach dodatkowych poprzez wpisanie do sekcji głównej księgi (G):

Na podstawie Załącznika II Część I Rozdział III ust. 1 do rozporządzenia 2016/1012 do sekcji głównej księgi jałówek i krów (G) może zostać wpisana **samica**, która:

- urodziła się w stadzie objętym oceną wartości użytkowej (jałówka) lub została objęta taką oceną (krowa);
- została zidentyfikowana zgodnie z przepisami Unii Europejskiej i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- posiada min. 93,75% udziału genów danej rasy pochodzenia krajowego lub zagranicznego;
- pochodzi po ojcu i rodzicach ojca wpisanych do sekcji głównej księgi (G) dla danej rasy;
- jest potomkiem matki wpisanej do sekcji głównej księgi (G) lub sekcji dodatkowej księgi (W) dla danej rasy, która pochodzi:
 - po ojcu i obu dziadkach wpisanych do sekcji głównej księgi (G) dla danej rasy;
 - po matce i babce ze strony matki wpisanych do sekcji dodatkowej księgi (W) dla danej rasy.

Na podstawie Załącznika II Część I Rozdział III ust. 1 do rozporządzenia 2016/1012 do sekcji głównej księgi buhajów (G) może zostać wpisany **buhaj**, który:

- urodził się w stadzie poddanym ocenie wartości użytkowej;
- został zidentyfikowany zgodnie z przepisami Unii Europejskiej i ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- posiada pochodzenie potwierdzone wynikiem badania markerów DNA;
- posiada min. 93,75% udziału genów danej rasy pochodzenia krajowego lub zagranicznego;
- pochodzi po ojcu i rodzicach ojca wpisanych do sekcji głównej księgi (G) dla danej rasy;
- jest potomkiem matki wpisanej do sekcji głównej księgi (G) lub sekcji dodatkowej księgi (W) dla danej rasy, która pochodzi:
 - po ojcu i obu dziadkach wpisanych do sekcji głównej księgi (G) dla danej rasy;
 - po matce i babce ze strony matki wpisanych do sekcji dodatkowej księgi (W) dla danej rasy.

Buhaje wpisywane z podniesienia statusu mogą być używane do rozrodu w stadach towarowych.

Buhaje używane do rozrodu w stadach hodowlanych powinny:

- być wpisane do sekcji głównej księgi dla danej rasy,
- mieć dwa pokolenia przodków wpisane do sekcji głównej księgi danej rasy lub obcej głównej danej rasy,
- mieć potwierdzone pochodzenie po rodzicach badaniem DNA,
- jeśli pochodzą z zakupu sprzedający musi przekazać świadectwo zootechniczne.

Wdrażanie nowego rozporządzenia UE będzie z pewnością wyzwaniem zarówno dla Państwa – hodowców jak i pracowników PZHiPBM. Postaramy się jednak dołożyć wszelkich starań, aby współpraca ta w dalszym ciągu funkcjonowała możliwie jak najlepiej.